

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

**ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG
JEZIKA
u kategoriji
LATINSKI JEZIK
za
OSNOVNE ŠKOLE**

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30

II. Gramatika:

	15

III. Civilizacija:

	15

Ukupni broj bodova:

	60

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____
Županija: _____

22. ožujka 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Eneja s proročicom Sibilom silazi u podzemni svijet i već se na samom početku susreće sa zastrašujućim prizorima.

Sibylla et Aeneas ibant obscuri sub sola nocte per umbram perque vacuas domos Ditis¹ et inania regna. Iter est in silvis sub luce maligna, ubi Iuppiter umbra² caelum condidit et atra nox rebus abstulit colorem. Ibi habitant Luctus³ ultricesque Curae³, pallentes Morbi³ tristisque Senectus³ et Metus³ et Fames³ et turpis Egestas³ Letumque³ Laborque³. Hinc est via Tartarei⁴ quae fert ad undas Acherontis⁵. Turbidus gurgēs vasta voragine aestuat atque omnem harenam Cocytus⁶ eructat. Horrendus portitor Charon⁷ has aquas servat, cui⁸ canities inculta mento iacet, lumina⁹ stant flamma¹⁰, sordidus amictus ex umeris nodo dependet. Ipse ratem conto subigit velisque ministrat et corpora cumba¹¹ subvectat.

KOMENTAR:

1 – Dis, Ditis, m. – Dit, jedan od naziva za rimskog boga podzemnog svijeta

2 – umbra – *ablativ!*

3 – Luctus ... Curae ... Morbi ... Senectus ... Metus ... Fames ... Egestas ... Letum ... Labor – riječi su pisane velikim početnim slovom jer se radi o personifikacijama imenovanih pojava, u rječniku potraži opće imenice i na hrvatskom ih u prijevodu napiši velikim početnim slovom

4 – Tartareus, i, m. – Tartar, dio podzemnog svijeta

5 – Acheron, Acherontis, m. – Aheront, rijeka u podzemnom svijetu

6 – Cocytus, i, m. – Kokit, rijeka u podzemnom svijetu

7 – Charon, is, m. – Haron, brodar koji prevozi mrtve u podzemni svijet

8 – cui – *odnosi se na Harona*

9 – lumina = oculi

10 – flamma – *ablativ!*

11 – cumba – *ablativ!*

PRIJEVOD:

	max 30

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **rebus** u navedenoj rečenici iz teksta - *Iter est in silvis sub luce maligna, ubi Iuppiter umbra caelum condidit et atra nox rebus abstulit colorem.*

- a) Direktni objekt
- b) Subjekt
- c) Indirektni objekt

	max 1

2. Odredi službu riječi **maligna** u navedenoj rečenici iz teksta - *Iter est in silvis sub luce maligna, ubi Iuppiter umbra caelum condidit et atra nox rebus abstulit colorem.*

- a) Imenski atribut
- b) Apozicija
- c) Pridjevski atribut

	max 1

3. Odredi službu riječi **umbra** u navedenoj rečenici iz teksta - *Iter est in silvis sub luce maligna, ubi Iuppiter umbra caelum condidit et atra nox rebus abstulit colorem.*

- a) Priložna oznaka
- b) Predikat
- c) Subjekt

	max 1

4. Genitiv singulara od sintagme **vacuas domos** koja se nalazi u tekstu glasi:

- a) vacuae domus
- b) vacuae domuum
- c) vacuae domum

	max 1

5. Genitiv plurala od sintagme **inania regna** koja se nalazi u tekstu glasi:

- a) inanium regnis
- b) inanium regnorum
- c) inanium regni

	max 1

6. Preostala dva komparacijska stupnja u istom rodu, broju i padežu pridjeva **vasta** (**voragine**) koji se nalazi u tekstu glase:

- a) vastiore, vastissimo
- b) vastiore, vastissima
- c) vastiore, vastissimam

	max 1

7. Sljedeće sintagme i izrazi iz teksta prebačeni su u isti padež u suprotnom broju.

Zaokruži ispravnu tvrdnju:

Sub sola nocte – Sub solis noctibus

TOČNO / NETOČNO

Atra nox – Atræ noctes

TOČNO / NETOČNO

Tristis Senectus – Tristia senectutes

TOČNO / NETOČNO

Turbidus gurgēs – Turbidi gurgēs

TOČNO / NETOČNO

Omnes harenas – Omnes harenas

TOČNO / NETOČNO

	max 5

8. Glagolski oblik **ibant** iz teksta je:

a) 3.l.pl.ind.impf.akt.

b) 3.l.pl.fut. I akt

c) 3.l.sg.ind.prez.akt.

	max 1

9. 2.l.sg.ind.prez.akt. od glagola **eo, ire, ii, itum** glasi:

a) Es

b) Is

c) Eas

	max 1

10. Glagolski oblik **servat** iz teksta je:

a) 3.l.sg.fut. I akt.

b) 3.l.sg.ind.prez.akt.

c) 3.l.sg.ind.impf.akt.

	max 1

11. 3.l.pl.ind.plpf.akt. od glagola **servo, 1.** glasi:

a) Servaverint

b) Servaverunt

c) Servaverant

	max 1

	max 15

III. CIVILIZACIJA

1. Venera je bila Enejina:

- a) sestra
- b) žena
- c) majka

	max 1

2. Proročica Sibila je živjela:

- a) U Italiji
- b) U Kartagi
- c) U Troji

	max 1

3. Uz svaku božicu zaokruži njezino grčko i rimsko ime:

	max 6

- a) Hera / Junona
- b) Hera / Venera
- c) Hera / Vesta

- a) Demetra / Minerva
- b) Demetra / Cerera
- c) Demetra / Junona

- a) Hestia / Minerva
- b) Hestia / Diana
- c) Hestia / Vesta

4. Uz svakog boga zaokruži njegovo grčko i rimsko ime:

- a) Ares / Vulkan
- b) Ares / Mars
- c) Ares / Jupiter

	max 4

- a) Had / Pluton
- b) Had / Mars
- c) Had / Neptun

5. Menelaj, muž otete Helene, je bio:

- a) mikenski kralj
- b) spartanski kralj
- c) atenski kralj

	max 1

6. Enejin otac je umro:

- a) na Siciliji
- b) na Sardiniji
- a) na Korzici

	max 1

7. Pokrajina u kojoj će Eneja zateći pleme Latina naziva se:

- a) Umbrija
- b) Lacij
- c) Kalabrija

	max 1

	max 15

RJEŠENJA**I.PRIJEVOD****Ukupno 30 bodova**

Sibylla et Aeneas ibant obscuri	Sibila i Eneja su išli mračni	1
sub sola nocte per umbram	u samotnoj noći kroz sjenu	1
perque vacuas domos Ditis	i kroz isprazan Ditov dom / isprazne Ditove domove	1
et inania regna.	i prazno kraljevstvo / prazna kraljevstva.	1
Iter est in silvis	U šumi / šumama je bio put	1
sub luce maligna,	pod zloćudnim svjetlom,	1
ubi Iuppiter umbra	gdje je Jupiter sjenom	1
caelum condidit	sakrio nebo	1
et atra nox rebus	i crna noć je stvarima	1
abstulit colorem.	oduzela boju.	1
Ibi habitant	Ondje su stanovali	1
Luctus ultricesque Curae,	Žalost i osvetnice Brige	1
pallentes Morbi tristicque Senectus	blijede bolesti i tužna Starost	1
et Metus et Fames	i Strah i Glad	1
et turpis Egestas Letumque Laborque.	i sramotna Oskudica i Smrt i Muka.	1
Hinc est via Tartarei	Ovdje je tartarski put	1
quae fert ad undas Acherontis.	Koji vodi prema valovima Aheronta.	1
Turbidus gurgis	Divlji vrtlog	1
vasta voragine aestuat	iz strašne dubine šumi	1
atque omnem harenam Coccyto eructat.	i sav pijesak izbacuje u Kokit (Kokitu).	1
Horrendus portitor Charon	Strašan splavar Haron	1
has aquas servat,	čuva ove vode,	1
cui canities inculta	kome neuređena sjedina / koji neuređenu sjedinu	1
mento iacet,	leži na bradi / ima na bradi	1
lumina stant flamma,	oči (mu) stoje u plamenu,	1
sordidus amictus ex umeris	prljav ogrtač s ramena	1
nodo dependet.	visi u čvoru.	1
Ipse ratem conto subigit	Sam motkom lađu tjera	1
velisque ministrat	i upravlja jedrima	1
et corpora cumba subvectat.	i u čamcu vozi tijela.	1

II. GRAMATIKA

1. c: indirektni objekt	1
2. c: pridjevski atribut	1
3. a: priložna oznaka	1
4. a: vacuae domus	1
5. b: inanium regnorum	1
6. b: vastiore, vastissima	1
7. sub solis noctibus – TOČNO	1
atrae noctes – TOČNO	1
tristia senectutes – NETOČNO	1
turbidi gurges – NETOČNO	1
omnes harenas – TOČNO	1
8. a: 3.l.pl.ind.impf.akt.	1
9. b: is	1
10. b: 3.l.sg.ind.prez.akt.	1
11. c: servaverant	1

Ukupno: 15 bodova

III. CIVILIZACIJA

1. c: majka	1
2. a: u Italiji	1
3. a: Hera – Junona, b: Demetra – Cerera, b: Hestija – Vesta	6
4. b: Ares – Mars, a: Had – Pluton	4
5. b : spartanski kralj	1
6. a: na Siciliji	1
7. b: Lacij	1

Ukupno: 15 bodova

TEKST + GRAMATIKA + CIVILIZACIJA: UKUPNO 60 BODOVA